Chrońmy Przyr. Ojcz. **72** (6): 451–458, 2016

Występowanie gniewosza plamistego *Coronella austriaca* w Krakowie

Occurrence of the smooth snake *Coronella austriaca* in Kraków

STANISŁAW BURY[1], BARTŁOMIEJ ZAJĄC[1], WALDEMAR HEISE[2], SŁAWOMIR BANACH[3], ADAM SOLECKI[3], AGATA BURY[1], MARTA LISICKA[3]

[1] Instytut Nauk o Środowisku, Uniwersytet Jagielloński
[3] Koło Przyrodników Studentów UJ
30–387 Kraków, ul. Gronostajowa 7
e-mail: stanislaw.bury@gmail.com

[2] Instytut Botaniki, Uniwersytet Jagielloński
31–501 Kraków, ul. Kopernika 27

Słowa kluczowe: gniewosz plamisty, gady, urbanizacja, antropopresja, rozmieszczenie.

Gniewosz plamisty *Coronella austriaca* Laurenti, 1768 jest jednym z najrzadszych gatunków gadów występujących w Polsce, a jego rozmieszczenie należy uznać za słabo rozpoznane. W niniejszej pracy przedstawiono wyniki prac inwentaryzacyjnych prowadzonych na terenie Krakowa w latach 2010–2015 oraz przypadkowych obserwacji dokonywanych od roku 2006. Obecność gatunku wykazano w 17 lokalizacjach, z czego większość znajduje się w płatach muraw kserotermicznych i w obrębie nieczynnych kamieniołomów. Łącznie stwierdzono 60–70 osobników na badanym obszarze, co czyni krakowską populację jedną z największych rozpoznanych na terenie kraju. Głównym zagrożeniem dla gniewosza jest ryzyko zabudowy zajmowanych przez niego siedlisk oraz postępująca sukcesja, a także wkraczanie inwazyjnej nawłoci kanadyjskiej *Solidago canadensis*. Ochrona strefowa połączona z pielęgnacją siedlisk jest prawdopodobnie najlepszym sposobem zachowania krakowskiej populacji.